

4.10.2021

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@mmm.fi

Lausuntopyyntö 16.9.2021 (Dnro VN/21848/2021)

LAUSUNTO LUONNOKSESTA ILVEKSEN METSÄSTYSTÄ KOSKEVAKSI KIINTIÖKSI METSÄSTYSVUONNA 2021–2022

Suomen Metsästäjäliitto lausuu esityksen kohteena olevasta asetusaluonnoksesta seuraavaa:

Yleistä

Viimeisimmässä uhanalaisuustarkastelussa (2019) ilves muuttui silmälläpidettävästä (NT) elinvoimaiseksi (LC). Lisäksi viimeisimmässä luontodirektiivin lajiarvioinnissa 2012 - 2017 ilves arvioitiin levinneisyytensä ja populaatiokoon perusteella olevan myös suotuisan suojelun tasolla.

Metsästyksessä huolimatta ilveskannan elinvoimaisuus tai suotuisan suojelun taso eivät ole millään tavoin uhattuina. Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan ilveskantaa tulee jatkossakin kansallisesti säädellä ensisijaisesti kannanhoidollisella metsästyksellä.

Kannanhoidollinen metsästys menestystarina

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan suurpetojen, kuten myös ilveksen metsästys rikastuttaa merkittävästi suomalaista eräkuulttuuria. Ilveksen arvo riistaeläimenä on kasvanut nimenomaan valtakunnallisen ilvesjahdin mahdollistumisen myötä. Ilveksen kannanhoidollinen metsästys on myös siltä osin perusteltua ja tärkeää.

Koko Euroopan mittakaavassa suomalainen ilveksen kannanhoito käy lisäksi malliesimerkiksi siitä, kuinka arvokasta riistaeläintä voidaan kestävästi vuodesta toiseen metsästä ja kanta samaan aikaan on saatu kasvamaan elinvoimaiseksi. Ilveksen siirtäminen liitteeseen V luontodirektiivin nykyisestä liitteestä IV olisi Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan ilveksen kohdalta erittäin perusteltua, mutta kuten

4.10.2021

taustamuistiossakin todetaan, tämä ei ole kuitenkaan kansallisesti tehtävissä, vaikka perusteita siihen olisi runsaasti. Taustamuistion mukaan siirto voi tapahtua vain komission ehdotuksesta ja neuvoston vahvistamana jäsenmaiden yksimielisellä päätöksellä.

Kanta-arviota edelleen kehitettävä

Ilveskanta on Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan kasvanut tai pysynyt samalla tasolla viime vuoteen nähden lähes koko maassa. Kasvua aivan erityisesti on todettu Oulun poronhoitoalueen eteläpuolisella alueella ja Uudellamaalla. Luonnonvarakeskuksen kanta-arvon mukaan ilveksiä on ennen alkavaa metsästyskautta maassamme vähintään 2155 – 2280 yksilöä. Kyseinen luku ei sisällä vuotta nuorempia pentuja. Kasvu on ollut siten neljän prosentin luokkaa. Pentuehavaintojen perusteella vuonna 2020 arvioidaan havaitun noin 388 – 428 pentuetta, mikä on noin 10 pentuetta enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Liitto on kuullut piirejään asetusesityksen suhteen. Useiden Metsästäjäliiton piirien näkemyksen mukaan ilveskannan ennustemalli ei vastaa täysin kannan kehittymistä eikä siten todellista kannan kokoa. Piirien näkemyksen mukaan mallia on edelleen päivitettävä paremmin todellisuutta vastaavaksi.

Yksi tekijä kanta-arvioinnin haasteiden takana lienee se, että kansalaiset eivät enää ilmoita ilveshavainnostaan suurpetoyhdyshenkilöille. Kyse on todennäköisesti osaltaan havainnointijärjestelmää kohtaan osoitetusta luottamuksen puutteesta ja toisaalta väsymyksestä havainnointia kohtaan. Havaintojen ilmoittamattomuus aiheuttaa tiedon puutteellisuutta ja johtanee varovaisuusperiaatteen vuoksi kannan koon aliarviointiin. Paikallisten asukkaiden sietokyvyn kiristyminen ilvestä kohtaan on silloin valitettavana seurauksena. Luottamuksen rakentamiseksi ja palauttamiseksi tuleekin liiton mielestä tehdä edelleen enemmän työtä.

Poikkeuslupamääriä nostettava

Lausunnolla olevassa luonnoksessa ministeriö esittää, että muun Suomen kannanhoitoalueelle eli poronhoitoalueen ulkopuolelle ilveksen metsästykseen myönnettäisiin metsästysasetuksen mukaisesti yhteensä enintään 320 poikkeuslupaa, mikä on 13 lupaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Poronhoitoalueelle ei edelleenkään aseteta lupakiintiötä, mikä on liiton mielestä perusteltu menettely, sillä ilveksen aiheuttamat porovahingot ovat nousseet merkittävästi ja ovat kuluvanakin vuonna arviolta yli miljoona euroa.

Myönnettävää lupamäärää muun Suomen kannanhoitoalueella tulee Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan nostaa esitetystä, sillä esitetty määrä ei ole täysin riittävä kattamaan kaikkia ongelmaj- ja tihentymäalueita. Tämän seurauksena kanta saattaa kääntyä taas tarpeettoman voimakkaaseen kasvuun.

Metsästäjäliitto esittää Suomessa poronhoitoalueen ulkopuolella metsästettäväksi ilvesten enimmäismääräksi **341 yksilöä**, mikä on 16 % verotus ilvesten arvioidun aikuiskannan arviohaarukan keskiarvosta. Tällä lupamäärällä saataisiin paremmin kohdennettua lupia

4.10.2021

ongelma- ja tihentymäalueille ja kuitenkin pidettyä kanta jatkossakin vahvasti suotuisan suojelun tasolla. Liiton esittämä verotusaste on käytännössä sama, mitä LUKE:n populaatiomallissa todetaan maksimiverotusmääräksi (MSY 16%) populaatiolle, joka odotusarvoisesti pysyy kyseisellä verotusmäärällä vakaana, eli siten toteuttaa kannanhoitosuunnitelmassa mainittua tavoitetta.

Poikkeuslupien kohdentaminen

Metsästäjäliiton mielestä poikkeuslupia tulee kohdentaa erityisesti alueille, joilla ilveskanta on voimakkaimmin kasvanut viime vuodesta, eli Oulun poronhoitoalueen eteläpuoliselle alueelle ja Uudellemaalle.

Kansainvälisesti silmälläpidettävän (NT 2019) metsäpeuran esiintymisalueella Kainuussa ja Suomenselällä vasoihin kohdistuva ilveksen saalistuspaine on liiton mielestä edelleen erityisesti huomioitava lupien määrässä ja kohdentamisessa. Erityishuomiota tulee liiton näkemyksen mukaan kiinnittää alueisiin, jonne metsäpeuroja siirretään osana Metsäpeura Life -hanketta. Tutkimustiedon perusteella suurpedot ovat potentiaalisin metsäpeuralle heikkoa vasatuottoa ja kuolevuutta aiheuttava tekijä, joten asia tulee ottaa vakavasti.

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan ilveksen vaikutus muihin riistaeläimiin tulee edelleen ottaa huomioon ilveksen pyyntilupien myöntämisen perusteluna. Suurpetojen vaikutukset muihin riistalajeihin ja sillä perusteltu kannanhoidollinen metsästys on tunnustettu olevan myös Bernin sopimuksen hengen mukaista, sopimuksen pysyvän komitean näkemyksen mukaisesti.

SRVA-toiminnan tukeminen tärkeää

Liitto haluaa muistuttaa, että ilveksen metsästys on haasteellinen mutta mielenkiintoinen metsästysmuoto, joka lyhyehkön metsästyskauden takia on erittäin riippuvainen lumiolosuhteista. On tarpeen huomioida, että monet ilveksen metsästyksessä käytettävät koirat toimivat myös muissa suurriistajahdeissa ja niiden koulutus luo paremmat edellytykset vastata tuleviin haasteisiin esimerkiksi SRVA-tehtävissä.

Riihimäellä 4.10.2021

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Toimeksi saaneena:

Ere Grenfors
Luonnon- ja riistanhoitopäällikkö